

‘Af en toe is de fout goud’

Acteur Josse De Pauw

Misschien is mislukking wel een bijwerking van onze verbeelding, best spannend, want onze verbeelding is een onmisbaar gerief. Ze maakt dat we ons verbonden kunnen voelen met anderen. Dat komt ons af en toe goed uit. Het probleem ontstaat als we onszelf door de ogen van die anderen gaan bekijken. Dan komt wonderlijk en wel de mislukking op de proppen.

Ik ben geboren en getogen in een soort theater dat mislukking als vanzelfsprekend beschouwde. Het kon onmogelijk elke keer raak zijn, wisten we. Want de basis is denken, en af en toe wordt dat denken verstoord door weet ik wat allemaal: verliefdheid, ziekte, lage lust, verwarring, haat en nijd, vermoeidheid, jaloersheid of gewoon niet beter weten en dingen die je niet eens ten volle beseft: lentedingen, herfstdingen, winter- en zomerdingen. Het gaat af en toe fout. Maar voor wie of wat gaat het fout? Niet zelden blijkt achteraf dat de fout haar verdienste had. Af en toe is de fout goud. En die woorden rijmen, dat is meegenomen voor een gedicht.

Het was de tijd dat het woord ‘rendement’ nog niet zo nadrukkelijk aanwezig was in gesprekken over de podiumkunsten. Het was zo’n tijd waarin Peter Vermeersch me belde om me – tamelijk dwingend voor zijn doen – naar een voorstelling te sturen die volgens hem ‘de mooiste mislukte voorstelling in jaren’ was. En ik ging. (In de Monty: Benjamin Verdonck en David Bové). Ze blijft me nu al dertig jaar bij. Beide heren zijn ook geenszins ten onder gegaan aan hun ‘mislukking’ van toen.

De jazz is mij al meer dan veertig jaar dierbaar. En er zijn tijden geweest dat die voorkeur niet hip was. Maar de gezonde houding een noot aan te slaan en te kijken wat ervan komt, raakt mij elke keer weer. Het mag mislukken. We maken muziek. Dat in elk geval. En natuurlijk willen we dat het geniaal is en onvergetelijk – en die kans is er! – en iedereen tot tranen toe bewogen en hikken van de lach en het liefst ook nog goed vrijen achteraf... maar dat weten we niet bij die eerste noot. En dat is goed. Ik ben geneigd te zeggen: dat is rechtvaardig.

Ik kom wel eens in een café, en in elk café wordt er laat op de avond – althans in het soort cafés waar ik kom – ‘(It’s Got To Be) Perfect’ van Fairground Attraction gedraaid. En elke keer fluister ik – ook als ik daar alleen met een *café calva* op de lange bank zit – voor me uit: *maar neen meisje, laat het vooral niet perfect zijn*. Laat het alstublieft wat rafelig zijn, zodat het ook van mij kan zijn.

Als iemand zegt dat iets mislukt is, hoort hij te weten hoe het zou zijn als het gelukt was, vind ik. Dat is opvallend zelden het geval. Vraag aan de *misluktzegger* hoe het dan wel zou moeten, en hij staat meestal met zijn mond vol tanden. Over tanden gesproken, ik heb onlangs een nieuw gebit laten steken, de discussies met de tandarts over wat een *gelukt* vals gebit kan zijn, zal ik nog eens opschrijven voor ik helemaal *gelukt* doodga.